

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 5 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 70 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu.

Foale politică Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: „Foia Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a două-ora
12 bani, a treia-ora 10 bani.

Primăvară sângeroasă.

Abia a prins soarele să iasă din vălul de ceață, care-l încunjură, spre a trezi primăvara atât de mult așteptată, știrile răspândite prin toate colțurile gazetelor vestesc pentru cel mai frumos anotimp, ce ni s'a dat de Dumnezeu, o încăierare năpraznică și o vărsare de sânge, cum n'a mai fost până acum. Nu știm, ce-o să fie că ochiul nostru nu poate străbate în tainele viitorului, dar începutul luptelor, ce se desfășură acum, pare a întări vestile ca s'au împrăștiat.

Inversunatul atac, pe care l-au îndreptat Nemții în contra fortăreței franceze Verdun (ceteste Verdön) a spart pe o clipă, șirele îndesate ale frontului francez și a zdrobit astfel părerea, că acest front nu se poate rupe. După o liniște atât de îndelungată s'au început deci luptele din nou în Franța, unde se va hotărî poate sfârșitul războiului. Nemții au pregătit de mult acest atac, socotind până la cele mai mici amănunte ce trebuie să facă. Trupele lor încunjură orașul în forma unei jumătăți de cerc, ceea-ce e de mare însemnătate pentru lucrarea artileriei, care poate să-l bombardeze în chipul cel mai înfricoșat deodată și din mai multe părți. Într'adevăr focul ce l'a slobozit gura tunurilor nemțești a șters tot din fața frontului francez. Scrisoarea unui ofițer german de aici descrie asaltul dat, în acest ținut asupra pădurii Haumont. El spune că după bombardarea pădurii de cătră tunurile nemțești n'a mai rămas nici un arbore neatins în toată pădurea, stejarii cei mai puternici s'au încovoiat, ca loviți de-o mână uriașă, iar copacii mai mici, pare că erau rași, când a înaintat infanteria nemțească. Luptele cele mai crâncene s'au dat însă în ju-

rul întăriturei Duomon și a satului cu acelaș nume, pe cari le-au ocupat Nemții, cu toate că și Francezii au încercat să facă numeroase contraatacuri. Gazetele Francezilor recunoscând perderile aceste spun, că se mângăie prin faptul, că Nemții, cari au atacat, au avut și ei să îndure uriașe pierderi de oameni. Aceste lupte țin acum fără întrerupere de două săptămâni. Englezii încearcă să atace și ei liniile nemțești în deosebite puncte, dar nu pot deocamdată să secere nici o izbândă, așa încât nu-i pot atrage pe Nemți de la Verdun.

Luptele aceste s'au început pe vreme frumoasă de primăvară, dar în toiu lor un viscol năpraznic și o zăpadă grea a suprins pe luptători. După cât se zvonește însă, ele se vor continua cu o inversunare și mai mare, ca până acum.

În pragul primăverii parecă și America e cuprinsă de fiorii războiului. Neînțelegerile dintre dânsa și Germania au dat ca din nou să se înăsprească. Se știe că puterile centrale au adresat o notă diplomatică statelor neutrale, aducându-le la cunoștință că dela începutul lunei c. vor privi toate vapoarele comerciale înarmate ca vase de războiu și le vor scufunda. Nota aceasta, de sine înțeles, a fost trimisă și guvernului Statelor Unite. O parte a deputaților americani cari sunt prietini ai păcii și doresc să încunjure cu ori-ce preț războiul s'au pus pe punctul de de vedere că parlamentul american să facă atenți pe toți cetățenii americani, la primejdia ce le amenință viața, dacă călătoresc pe vapoare comerciale înarmate.

Președintele Wilson și tovarășii lui, sprijiniți de ceilalți membri ai parlamentului sunt pe punctul de vedere că nu pot recunoaște îndreptățirea războiului cu subma-

rinele purtat de puterile centrale, deoarece vapoarele comerciale neutrale au dreptul ca să se înarmeze în scopul apărării lor, iar cetățenilor americani nime nu le poate porunci pe ce vapor neutral să călătorească.

Între aceste două grupuri s'a început o luptă foarte agitată. Prietiniii păcii s'au grupat în jurul senatorului Gore, care a prezintat senatului o propunere, în care cerea ca cetățenii americani să fie provocați să nu călătorească pe vapoare comerciale înarmate. Wilson și prietiniii lui a stăruit însă pentru punctul lor de vedere. S'a încercat în sfaturi îndelungate să se tragă o punte între cele două puncte de vedere, dar n'a răușit. S'a luat deci hotărârea ca propunerea senatorului Gore să fie pusă la votare în senat.

Intrunindu-se senatul american, majoritatea s'a declarat pentru președintele Wilson și 68 de membri au votat pentru 14 contra luării dela ordinea zilei a propunerii senatorului Gore.

În urma acestei hotărâri a senatului raporturile între Germania și Statele Unite pot fi privite ca foarte înăsprite cunoscându-se hotărârea puterilor centrale de a nu avea bunăvoință față de nici un vas comercial înarmat.

Dușmanii noștri, se pare astfel, că se tot înmulțesc. Până și Portugalia, statul mic, care dealtfel ascultă de Englezi și-a îngăduit să răpească Germaniei vre-o 35 vapoare nemțești, cari s'au fost adăpostit în porturile ei. Pentru aceasta Germania i-a trimis ultimatum și să prea poate, ca în curând să-i declare și războiu.

În afară de aceasta și Brazilia, un stat din America de sud, care stă în bune legături de prietenie cu Portughezii, vrea se rupă cu Germania spre a-i lua vapoarele. În măsurarea uriașă de acum puterea acestor state nu prea numără mult.

A murit regina Elisabeta a României.

Curtea de Argeș, vechea mănăstire domnească, adăpostește în cuprinsul ei, un mormânt proaspăt. După înțeleptul și luminatul rege Carol I. s'a retras în acest lăcaș de odihnă și credincioasa tovarășă a vieții sale, regina Elisabeta a României. O boală scurtă, dar grea, a pus capăt vieții sale, care, se părea, că și perduse ori-ce rost după încetarea din viață a Domnului.

Până în zilele din urmă regina Elisabeta era încunjurată de dragostea netărmurită a întregului popor românesc, așa încât moartea sa trezește valuri de durere în sufletul tuturor. Cine a cunoscut de aproape pe regina României, nu o mai poate uita niciodată. Un suflet plin de bunătate, care primea pe toți, cari au avut fericirea să se apropie de dânsa, fermecându-i cu înfățișarea ei mândră și cu adevărat crăiască, ca și cu dumnezeiasca ei răbdare, gata să te înțeleagă și să te încălzească mereu cu sufletul ei.

Boala și moartea reginei.

Știrile ce ne au sosit spun că regina Elisabeta a murit în urma unei aprinderi la ambele plămâni.

De când se vestise boala reginei, toată țara românească avea îndreptate privirile pline de îngrijorare spre palatul regal din capitala țării unde se așezase văduva regină încă din toamnă. În odăile ocupate în anii domniei alături de regele Carol. Știrile medicilor date zilnic de medicii reginei, Dr.-ii: Buicliu Mamulea și Cantacuzino apăreau în edițiile speciale ale ziarelor din țară vestind starea sănătății marei regine poporului care o impresura cu dragoste neștrămutată.

Cel din urmă buletin (știre scrisă) s'a dat Miercuri dimineața care anunță starea slăbită, s'voindu-se că Dr.-ul Mamulea nu mai are nădejde că regina va putea îndura boala. Miercuri seara au fost avizați regele și întreaga familie regală, precum și miniștrii în frunte cu primul ministru d. Brătianu cari au fost chemați de grabă la palat.

Noaptea de Miercuri spre Joi înainte de a intra agonia a slăbit răsufllarea și s'a arătat o slăbiciune în întreg corpul, iar Joi dimineața la ora 8.55 m. regina a încetat din viață, după lungă și grea agonie. Ziua de Miercuri în a iură-i regina a repetat de câteva ori: *An să mor, mă duc la Carol al meu...*

Nu mult în urmă s'a și dus acolo unde și regăsește tovarășul mare de muncă și domnie...

Vestea morții reginei Elisabeta a

Regina Elisabeta s'a născut în castelul din Neurwed, lângă Rhin, în ziua de 29 Decembrie 1843, moștenind dela tatăl ei, principele Hermann de Wied, un filosof de seamă, — dragostea pentru știință și literatură, iar dela mamă-sa, principesa Maria de Nassau, — puterea de a răbda toate greutățile ce i le năvălea soartea.

Mica principesă a avut o tinereță tristă. Doi frați i-au murit unul după altul de boli grele. Asemenea tatălui ei și ea începu să caute mângâiere și să umple golurile sufletului — prin studiu. Sub conducerea unui instructor bun și sprijinită de un șir de călătorii de studii, principesa Elisabeta își însuși limbile principale din Europa, ajungând cea mai învățată princesă.

La 16 Octombrie 1869 se logodește cu principele Carol de Hohenzollern, noul Domn al Țării Românești, căruia îi naște o fetiță — cel dintâiu și cel din urmă copil — care însă moare în curând.

Tinereța tristă a fetei și durerea mamei au influențat și scrisul poetei Carmen Sylva, sub care nume a scris dânsa. — Carmen Sylva a scris numai în limba germană — poezii, descrieri de oameni și finuturi, însemnări povești și romane... traduse în parte, nu numai în românește, ci și în englezește și francezește.

pătruns ca fulgerul în toată țara îmbrăcând în doliu și jale adâncă un neam întreg. În capitală s'au ridicat steagurile îndoliate pe toate edificiile, școlile, palatele și toate instituțiunile.

Universitatea, toate școlile din țară au fost închise în semn de adânc doliu, oprindu-se pentru trei zile și orele oficioase din birouri. Miniștrii sub președința dlui I. Brătianu s'au întrunit numai decât pentru a lua dispozițiile și a stabili amănuntele înmormântării. Dorința reginei de a fi înmormântată la Mănăstirea de Argeș alături de regele Carol cu care o unește moartea deja după un an și jumătate, i s'a îndeplinit. Dumineca trecută au fost duse rămășițele ei pământești la Curtea din Argeș, unde au fost așezate alături de regele Carol spre a-și dormi somnul cel vesnic.

Ce spunea Regina înainte de moarte?

În cei dintâi 30 de ani, din urmă, mai totul am trăit ce este dat unui om a trăi: suferințe de tot felul, experiențe îmbelșugate, tot ce mi-a fost ursit. Am început a povesti mai pe larg despre acestea, ca să înfățișez cu mulțimea legendelor, despre mine bine și rău graitoare, adevărul curat. Cei din urmă 30 de ani i-am trăit în munci grele și năcazuri mari.

De-aci înainte pe neobservate mi se deschid porțile cerurilor, prin cari cei prea iubiți au intrat. Mă copleșește o astfel de lumină, încât întâmplările din jurul meu nu mă mai neliniștesc. Mi-am sprijinit în suflet un simțământ

spre bucurie, încât mă bucur de ziua de mâine, de ciasul ce vine ca un copil; mă bucur de clipa ce se urzește, ca unul ce nu mai are dimineață. O floarea, o rază de soară, o față gingașă, frumoasă, un chip bătrân sfânt, o vorbă, un cântec, o frunză, o vietate, o străfulgerare, o binefacere... și atât de adese mă ispitesc, ori de avut-am în viața mea multe păreri de rău? Nici una! Niciodată! Caci Dumnezeu mi-a dat ochi de văzut și urechi de auzit. Și nu am așteptat dela nimenia mai mult decât mi-ar fi putut da. Ba adeseori mi s'a dat mai mult decât așteptam. De atâtea ori îți amărăști viața, fără cauză, prin aceea, că te împotrivesți a iubi pe oameni pentru că nu sunt așa cum ți-i închipuiești în plămuierea ta. Sunt atât de fericită, că m'a lăsat natura să văd în orice față numai frumosul și în fiecare caracter numai părțile nobile. Astfel de ochi mi-a hărăzit Dumnezeu. Pentru aceea în ochii mei nu sunt nici vrăjmași nici prietini, ci numai suflete.

Din avutul meu sunt șterse două cuvinte: familie și străini. Mi-a fost rânduit să-mi părăsesc familia spre a adopta un popor întreg, și familia ce trebuia să o întemeiez pe pământ s'a înălțat la cer. În calea mea străin nu întâlnește, fiindcă toți îmi sunt ca și frați și inima mea e deschisă pentru toți. Copilul meu din cer mi-a încredințat patria și poporul său și prin floarea bătrâneții a trebuit să mi câștig dulcele nume de: „Mama Regină“. Mamă trebuia să fiu eu tuturor. Și ce așteptă

o mamă? Recunoștință? Recunoștință mi se dă mai mult decât merit. Pentru aceea nu cer un ban mai mult decât are fiecare și nici acela nu-l cer pentru mine, ci pentru cei cari pățimesc. Unul se milostivește, altul nici decât, da, nu se poate jertfi. Pentru ce să pretinzi atunci?

Despre suferință și credință.

Cuvintele din fruntea rugăciunii noastre de astăzi le-am scos din cartea a doua a Epistolei Sfântului Apostol Pavel către Corinteni, cap. 4, vers. 8.

„Intru toate năcas pătmind, dar nu strămtorindu-ne; lipsiți, dar nu de tot deznădejdindu-ne.”

Pe toate foile din cartea vieții, care e Biblia aflăm cuvinte de mângâiere. Marele învățător a știut bine, că viața noastră e țesută de multă întristare și nici unul din ucenicii săi n'a trăit în tihnă și în liniște. Sfântul Pavel a presimțit moartea sa cea crudă și suferințele, ce așteaptă pe acei, cari erau să-i urmeze lui. Dar el a mai știut și aceea: că o credință tare și statornică trece peste toate relele, cari se revărsă asupra noastră.

Noi năzum cu tot dinadinsul, să ne facem viața mai ușoară, mai frumoasă, mai tihnită. Numărul plăcerilor e însă foarte mic, alături de multimea durerilor și a desamăgirilor, cari ne apasă în fiecare zi, în fiecare ceas. Ce s'ar alege din noi, dacă n'am fi părtași amarăciunilor, cari ele ne îndeamnă la luptă? Cum am fi, când am avea numai zile bune? Ne-am întinde la soare, cât el ar lumina, și n'am mai mișca nici mâinile nici picioarele noastre, căci numai pentru puținii oameni munca e o îmboldire feroasă. Cei mulți muncesc, numai pentru că sunt nevoiți a munci și luptă, numai ca se nu se prăpădească. Pușini sunt aleși, cari sunt mânăși de o pornire neîncetată de a lucra, cari sunt chemați a înfrumuseța viața tuturor. Dar și ei sufer chinuri mari! Și lor numai rareori le este dat, să se bucore de ceace au făcut în lume.

Noi ne tânguim mai vârtos de dreapta împărțire a bunurilor trupești. Pușini se gândesc la bunurile sufletești. Am vrea să fie asemănat ceace Dumnezeu a făcut neasemănat. Dar unde ar rămânea rânduiala lumii, dacă n'ar fi oameni pentru fiecare lucrare? Unde ar rămânea rânduiala lumii, dacă n'ar fi oameni, cari să poată plăti lucrarea cea frumoasă, care desfătează în urmă pe toți ceilalți?

Să ne gândim o lume împărțită în părțile, fiecare tot atât de mare ca și cealaltă, și care n'ar fi nimănui iertat să-și agonisească mai mult decât numai o singură particică. Să ne închipuim o lume în care nimănui nu i-ar fi iertat să aibă mai multă pricepere și iscusință decât altul. Cum ar fi oare acea lume? Noi am fi asemenea dobitoacelor, cari după ce au tras brazda sunt legate la iesle. Pentru ce sunt elefanți și viermi, paserile și cârțile, peștii și muștele? Și iarăși pentru ce oare sunt toate aceste atât de felurite, încât nu suntem în stare să numărăm toate soiurile lor?

Noi întrecem animalele într-o privință. Noi dorim o stare mai bună, năzum spre o îmbunătățire și am vrea să pășim tot spre mai bine. Rătăcim însă în altă privință. Ne uităm la alți oameni și am voi să fim ca dânșii, pentru că noi nu le cunoaștem durerile și amarăciunile lor tainice. Peștele nu poate să părăsească elementul în care trăiește: apă; peștele nu poate să se facă pasere, căci aerul, care dă viață și sbor pasării, lui îi aduce moarte. Un animal cu patru picioare nu poate să umble în apă și să trăiască în mare ca animalele de apă, căci el s'ar îneca îndată. Fiecare poate lucra la bunăstare și perfecționare sa, numai în mijlocul de viață în care e pus. Și pentru aceasta fiecăruia i s'au dat supărările lui distincte. Aceste supărări îmboldesc și împing pe calea prăpăstioasă numită viață. Pe această cale ne urcăm cu toții spre o înălțime necunoscută: unul se urcă mai repede, altul mai încet; unul împovărat mai greu altul mai ușor; unul se suie sărind, iar altul cu pașii potrivii. Cu toți avem însă credință, că acolo în vârf lucrează soarele cel vecinic.

Cum ar fi oare, dacă am perde această credință, dacă am vedea că întreaga noastră înălțare a fost numai o nălucire, a fost numai un mers prin nisip și prin cenușă, că, în loc să ne fi înălțat, am dat mereu îndărăt și ne am eufundat tot mai adânc, până când am ajuns în fundul mlaștinei de unde nu mai este scăpare? Mai sunt mulți oameni, cari își împovăreză umerii cu întristare și nu mai pot păși nici un pas înainte. În asemenea momente bine e să stăm locului, umiliți și îngrijiți, ca să ne răuflăm, așteptând putere din cer, care să întărească mădularele și să ne mântuească ochii de întunecul ce-i împiedecă a afla calea. Dumnezeu ne iartă și atunci când zicem tremurând: »Nu mai putem!« Când din sufletul nostru înfiorat se înalță la dânșul acest glas de neputință. El știe că noi tot mai putem, căci el ne-a dăruit putere încă înainte de a ne fi născut.

Când durerea și mâhnirea ne cuprind din nou sufletul, adese stăm uimiți și înspăimântați, și de aceea durerea și mâhnirea ne par atât de grele de suferit. Mai vine și nerăbdarea noastră, căci credem, că am putea răsturna de pe noi durerea și grija și că iarăși am putea fi veseli ca mai înainte. Mult timp trece însă până ne convingem, că durerea și mâhnirea, care ne sfâșie, o suferim necontenit că nu o putem alunga din inima noastră, că trebuie să trăim mai departe cu dânsele o viață nouă, mai șezată, mai grea.

Trebuie să învățăm a purta cu față senină durerea cea veșnică a ranelor sufletești. Viteazul e viteaz nu numai în băfăie, ci și după războiu, când suferă de răbdare și bucurie rănile și schelidurile din războiu.

De ce oare viața e din ce în ce mai grea cu cât ne înălțăm mai mult?

Noi suntem ca brazil pe coasta muntelui. La început suntem slabi și mici, ocrotiți de ceilalți, ocrotiți de stânce, în care am prins rădăcini. Cu cât bradul crește mai înalt, cu atât mai mult îl lovește furtuna, cu atât vârfurile cele mai înalte sunt mai tare bănuite și scuturate. Jos în întunec și în desime, ne pare că suntem apăsați și înălușiți; și mai târziu când vijelia rupe și puștește în dreapta și în stânga când tovarășii noștri cad în jurul nostru și când noi rămânem singuri cu crengile frânte,

dorim să ne întoarcem iarăși la pacea și la liniștea de mai înainte. Dar sosește o vreme în care ne împetenim cu furtuna. Ea ne întărește rădăcile și ne face mai vâjnoși. Atunci nu ne mai înforăm, căci am trecut peste multe și am văzut, că soarele lui Dumnezeu din ceru tot mai răsare peste noi în fiecare dimineață; că primăvara tot mai sosește regulat în fiecare an și că pământul tot ne mai poartă și nu ne-a înghipt. Sosește însă timpul, când viața, pe care am blăstămat-o și i doream sfârșitul, ne e totuși scumpă. Sosește timpul, când recunoaștem, că viața e un bun mare, căruia multe nenorociri i-au dat un preț și mai mare. Sosește timpul, când nu mai așteptăm cu bucurie ceasul morții, ba când amintirea lui ne îngrozește. Atunci Dumnezeu pune mâna sa pe inima noastră, ca să nu simțim, că ne îngheață și ca se adormim încetător, ieșind fără frică din această lume minunată, pe care am văzut-o de ajuns, și în care nu mai este pentru noi nici întristare, nici groază, nici șovăire.

Părinte! Dă-ne Tu putere în ceasul necazurilor și al întristărilor, ca să nu stăm cu niște nimernici și să nu trămurăm înaintea fețelor tale, noi cari suntem zidii de mâna Ta, noi cari am primit dela tine suflarea Ta dătătoare de viață! Învață-ne să știm purta povara, pe care mâna Ta a pus-o pe umerii noștri! Noi știm, că noi o purtăm. Noi știm că vom să o purtăm. Tu nu ne dai o sarcină mai grea, decât putem duce. Iar când nu vom mai putea păși înainte, când ne-am apropiat de sfârșitul nostru, atunci a sosit fericirea și așteptăm numai semnul Tău cel blând, care ne chiamă, pentru a sbura în brațele Tale, — mântuiri de toată povara pământească! Nu! Noi nu vom șovăi, căci suntem ai Tăi! Noi nu vom tremura, căci tu vei face să treacă dela noi vijelia, care ne încovoie și ne scutură! Părinte Sfinte! Vom fi sămânța Ta, ne vom adăpa dela duhul Tău, care necontenit va pătrunde în mădularele noastre! Ne vom însufleți, ne vom încălzi și ne vom curăți la schinteia voinței Tale! Rana ce ne a trimis mâna Ta, ne-a făcut martori hotărâți ai Tăi. Deci Tie îți aducem mulțumită și pentru rănile, ce purtăm! Nu trage mâna Ta dela noi, ci întinde ne o totdeauna, ca să nu șovăim! Amin.

De Carmen Sylva.

DEPEȘI.

Marele războiu al lumii.

Nemții în fața Verdunului.

Cea mai mare luptă de artilerie. — Germanii și-au oprit înaintarea.

Groznicul războiu artileristic dela Verdun.

Milano. — Corespondentul lui „Secolo“ vestește că Germanii și-au început atacul împotriva pozițiilor franceze prin îngrozitoare bombardări îndreptate dela Ornes până la malul drept al Meusei și dela Champneville până la frontul estic. Pe acest front de 10 klm au dat adevărat potop de canonade atât de tari încât obuzele au răscolit fiecare petec de pământ, și prizonierii luați nu se poate zice că sunt în număr mare. N'a fost încă soldat care să poată suporta un asemenea iad de gloanțe și focuri. Dacă n'a fost rănit sau mort, a înebunit în grozăvia ce s'a desfășurat. Până când Francezii ar fi avut putința să răspundă la aceasta nemaiauzită luptă de gloanțe și granate, infanteria germană — pe lângă grozave jertfe — a înaintat în opt zece rânduri îndesuite, respingând pe Francezi până la a doua linie de apărare.

Ofensiva germană dela Verdun.

Amsterdam. — Lui „Times“ i s'a

anunțat de pe frontul francez: Germanii au reușit să respingă Francezii pe un teritor de de 1800 m., n'au reușit însă să spargă frontul în nici un punct. Câmpul de războiu se poate împărți în trei părți principale. Bătăliile au început cu lucrarea aviatorilor (paseri de sburat) bombardând liniile principale a dramurilor de fier pentru ca să împiedece transportul trupelor. În aripa stângă franceză la Herbebois au început cele dintâi lupte serioase de infanterie. Artileria franceză a împușcat cu putere, infanteria germană însă a năvălit prin foc cu o putere mare și au reușit să intre în cele dintâi tranșee franceze. În multe puncte Francezii au fost gonși și din tranșeele de comunicație. Seara prin noi atacuri au ocupat și cealaltă parte din front. Ziua următoare s'au dat tari lupte de artilerie pe ambele părți a Meusei. Intreg frontul a fost năpădit de gazuri, granate și bombe. Abia cătră amiazi a încetat acest iad al împușcăturilor, după care infanteria germană a dat asalturi puternice în rânduri dese,

reusind să împingă frontul francez și ocupând pădurea delă Haumont și cea dintre Caureswald și Herbebois.

Ziarul italian „Secolo“ scrie despre lupta ce a început să se desfășoare pe frontul germano-francez.

Măsurarea uriașă ia întinderi tot mai mari, iar lupta se dă acum pe o întindere de 40 kilometri. Se aruncă noi și noi regimente în luptă, iar Germanii repețesc fără întrerupere atacurile infuriate. Singur între Hautmont și Beaumont, Germanii au atacat de 8 ori după o altă, fără a și bate capul cu focul adunat al tunurilor franceze. Pădurea delă Caures a schimbat de mai multe ori stăpânul. Artileria de ambele părți se luptă cu încordarea tuturor forțelor și prădează în mod neînchipuit muniția. Canonada e așa de puternică încât au căzut tranșee și fortificații întregi. Granatele despică pământul săpând văi adânci și în iadul fără păreche se dau luptele cele mai sângeroase pe cari le cunoaște istoria.

Gazetarul militar a lui „Times“ scrie despre luptele delă Verdun următoarele: După cum se crede, la Verdun sunt concentrate 25 corpuri de armată germană. E foarte ușor că tunăria armatei germane este incredințată generalului Beseler. După probele delă Lütich, fortificația delă Verdun nu mai are însemnătatea de mai înainte. Durere, în curând vom afla că Franța a pierdut mulți soldați și tunuri. Desigur, că siguranța liniei de războiu nu este primejdioasă. Pierderea malului drept al Meusei ar fi o dureroasă lovitură, nu e însă de însemnătate decisivă. Nu se poate crede că din cele 118 diviziuni germane au luat parte la aceasta ofensivă numai 25 dintre ele, de aceea suntem pregătiți în curând să auzim despre o nouă ofensivă în Champagne.

„Figaro“ anunță: Primul ministru Briand a declarat în cameră că situația militară este mulțumitoare. Soldații luptă cu mare însuflețire și sunt la dispoziție rezerve considerabile cari să se împotrivescă și celor mai grele atacuri. Informațiile ziarelor afirmă că contra ofensivă franceză a început la 26 Februarie și a urmat cu succes. De atunci încoace, Germanii n'au ocupat nici un petec de loc.

Lui „Corriere della Sera“ îi telegrafiază corespondentul său delă cartierul general francez: Situația delă Verdun nu e încă lămurită. Francezii au adus în cea mai mare grabă trupe de ajutorare în număr mare, și îndeosebi au ajutat foarte mult cu întregirea artileriei grele. Recunoaște dibăcia strategiei germane, care a început cu o enormă cantitate de muniție această puternică ofensivă. Atacurile germane n'au fost îndreptate spre fortificațiile adevărate a frontului ci spre forturile îndepărtate de campanie. De aici au reușit să respingă Francezii. Armata franceză s'a retras în pozițiile ei, luând astădată lupta sângeroasă din pozițiile apărute. Fiecare sat a fost aparat întâi și apoi evacuat.

Corespondentul lui „Le Journal“ comunică convorbiri avute cu refugiații din Verdun. Bombardarea Verdunului a început Luni și a durat câte 10 ore

la zi. Granatele și gloanțele obuziere-or au săvârșit groaznice dezastre. Joi noaptea au căzut în oraș 87 gloanțe de mortiere. Toate autoritățile civile au părăsit orașul.

„Petit Journal“ descrie groaznica nenorocire produsă de bombardarea Verdunului. Mai mult au suferit îndeosebi Belville și părțile învecinate de oraș. Poarta istorică din drumul de țară care duce la oraș este ruinată cu desăvârșire, împreună cu multe palate și edificii particulare.

Francezii au împresurat fortul Douaumont?

Berlin. — Lui „Vossische Zeitung“ i se anunță din Paris: Ministerul de războiu anunță prin Agenția Havas următoarele: Dușmanul i-a reușit să ocupe câteva sate, între care Neuhelus, dar această pozițiune nu e însemnată deoarece acest ținut l'am gollt din cauza eșirii apelor. Noi ne-am retras în o linie de apărare mai puternică apărută. Canonada violentă a artileriei dușmane nu s'a repetit.

Fortul Douaumont, în care se găsesc câteva sute de germani l'am împresurat.

În Champagne acțiunea germană se arată numai local. Atacul german a atins punctul de repaos.

Că oare a încetat cu totul, încă nu se poate ști.

Retragerea Italianilor delă Durazzo.

Lugano. — Din Roma se anunță: Din ultimul consiliu de ministri s'au strecurat următoarele amănunte: Sonnino a spus că cele patru regimente italiene trimse la Durazzo s'au îndeplinit datoria cu toată conștiința. Trebuie să se știe că imbarcarea divizionilor s'au făcut în timp de mare furtună pe mare, astfel Italianii nu numai că au desvoltat cea mai mare vitejie în fața dușmanului, dar hotărârea războiului a rămas de partea lor, pricinuind dușmanului mai mari pierderi decât au suferit ei.

Imbarcarea Italianilor s'a făcut pe lângă mari pierderi, bătăuind pe mare furtună groaznică și din cauza plederilor desvoltate de flota dușmană. Artileria dușmană a în dreptat groaznice canonade împotriva Italianilor. Se speră însă că tot atunci au fost imbarcate deja toate trupele. Golirea Durazzoului era îndeplinită de multă vreme și nu i-s'a luat decât apărarea pe scurt timp. Astăzi se pune chestia apărării Valonet, unde vor fi sosit deja brigadele din Durazzo. Deocamdată însă nu se poate ști dacă dușmanul va înainta spre Valona. Aceasta este astfel de întarită încât ocuparea ei e cu neputință și vom apăra-o cu toate mijloacele. Essad-pașa a fost nevoit să se refugieze în Italia, după ce a împlinit îndatoririle cari i-au fost incredințate.

Muntenegrii în armata italiană.

București. — Biroul telegrafic italian din Roma: Un ministru muntenegrin care petrece la Roma a comunicat guvernului italian următoarele: Trupele muntenegrine, transportarea cărora a reușit la Corfu, au dat expresie dorinței ca să lupte în armata ita-

liană: și-și cer înrolarea în această armată.

Ententa a încercat o nouă debarcare la Gallipoli.

Constantinopol. — Delă cartierul otoman se anunță: Câteva crucșătoare au bombardat Sedil-Bahr, Teke-Burnu și orașele deschise de pe coasta stîului delă Smirna. În 29 Februarie în stînul Akaba un crucșător dușman a bombardat tabăra noastră. Vasul dușman a debarcat o trupă de 300 oameni. După o luptă de 6 ore l'am alungat pe dușman. A doua încercare a eșuat de asemenea. Pe frontul delă Femens am alungat trupele debarcate la Alfusch. Dușmanul a avut 160 morți. A căzut și un general.

Rușii înaintează către Trapezunt, oraș lângă Marea Neagră. — Prada delă Erzerum.

Puternica împotrivire a Turcilor la Trapezunt.

București. — Între armata generalului Berbutov și cea turcească se dau crâncene lupte în direcția Trapezuntului la 25 klm. spre vest delă Erzerum. Rușii desvoaltă cele mai mari eforturi pentru ca să ajungă cât de curând malul mării Negre. În același timp flota rusească din Marea Neagră desvoaltă cea mai vie și tare lucrare. Turcii au toată nădejdea să ațină calea Rușilor, având de partea lor pozițiile favorabile de pe linia Trapezunt—Erzingjan—Diarbekir.

Comunicat rus despre prada de războiu delă Erzerum.

Berlin. — Comunicatul oficial rus din 26 Februarie despre prada de războiu luată la Erzerum este următorul:

Ocuparea Erzerumului pe care am reușit să-l ocupăm cu — relativ — puțină jertfă, înseamnă pentru noi o mare învingere. Am făcut prizonieri 235 ofițeri turci, 12 735 soldați, am luat 9 drapele și 323 tunuri. Afară de acestea, la Erzerum, care este fortificată de rangul întâi, ne-a rămas mare mulțime de arme, muniții și alt material de războiu. Isgontrea armatei turcești înfrântă se continuă fără întrerupere. La 50 verste spre vest delă Erzerum, pe drumul ce duce la Trapezunt, am bătut trupele dușmane și la 45 klm. la nordvest delă Erzerum am ocupat satul Ashkala.

Nouă lupte împotriva Turciei.

București. — Viitorul anunță din Roma: Sub scutul flotei, trupele ententei au debarcat pe insula Mitilene mare mulțime de muniții, având scopul unei mari lupte navale împotriva Turcilor în partea ostică a Mediteranei și în marea Egee. Interesul Angliei și a Franței cere începerea unei ofensive în contra Turciei pentru ca să dea timp armatelor rusești din Caucaz să se restabilească, iar pe de altă parte să poată opri ofensiva Turcilor la Suez. Un alt scop urmărit de Ententă prin această este, să împartă în cât de multe părți armata turcească, pentru ca să reușească creierea unei legături a trupelor engleze din Mesopotamia cu cele rusești.

Inaintarea rusească în Caucaz și Persia.

Petrograd. — *Agentia Reuter anunță: Armata rusească în urmărirea trupelor turcești se apropie de portul din Trapezunt.*

Constantinopol. — Comanda militară turcească este pregătită la apropierea asediului Trapezuntului. S'au luat măsurile de apărare a orașului din port. S'a provăzut cu noi trupe și artilerie bună. În fața orașului s'au construit două linii de apărare, astfel încât respingerea trupelor turcești n'ar însemna încetarea luptelor de apărare.

Petrograd. — Comunicat oficial anunță despre armatele rusești din Persia că în drumul lor spre Mesopotamia, după îndârjite lupte au ocupat drumul dela Bidesurkh și toate pozițiile inamice dela Sakhme. În luptele acestea au luat parte toate resturile adunate dela Kermansah ale trupelor persiene, turcești și germane aliate împotriva Rușilor. Comunicatul rusesc arată grozava prădă de război luată dela dușmanul retras spre Kerman șah.

Lupte pentru Trapezunt

București. — Ziarele rusești sosite aici leagă mari nădejdi de izbândă de luptele ce se dau pentru posesiunea Trapezuntului. Se speră ocuparea lui grabnică, cu toată distanța la care se găsesc încă trupele rusești pentru ca să înceapă asediul. Flota rusească din marea Neagră, echipată din nou cu câteva luni înainte, sub comanda amiralului principele Trubețcoi, circulă în permanență înaintea Trapezuntului cu scopul de a împiedeca aprovizionarea orașului de către mare. Rezultate mai importante însă, n'a obținut încă. Unele ziare proiectează deja pentru vară o expediție pornită din Asia mică împotriva Constantinopolului.

Agentia Wolf anunță din Petrograd: Comunicatul oficial rusesc datat la 29 Februarie despre câmpul de război din Caucaz este următorul:

Comunicatul oficial turc din 21 Februarie anunță că retragerea Turcilor din Erzerum îndreptată spre vest s'a făcut fără vre-o pierdere și toată prada lăsată de Turci în cetate a fost cincizeci tunuri de sistem vechi. Comunicatul turc, desminte totodată știrea că la ocuparea Erzerumului am capturat optzeci mii Turci și o mie de tunuri. Același comunicat turc accentuează că Erzerum n'a fost fortificat, ci oraș liber care n'a avut nici o importanță militară. Statul major rusesc constată față de comunicatul turc că Erzerumul este cea mai bine întărită fortificație a Turciei Asiatice, este cheia și legătura celor mai importante drumuri a liniilor din Armenia și Anatolia în direcție vestică și peste tot în întreaga Turcie dincolo de Caucaz. Fortificația a fost întărită de către Turci în cursul acestui an cu ajutorul Germanilor.

Scutit de lanțul munților foarte greu de trecut din ambele părți, Erzerum a fost o mare piedecă a ofensivei noastre.

Cetatea a căzut după cinci zile de asediu. Turcii au dezvoltat o rezistență

nespus de îndârjită cece dovedește mulțimea cadavrelor înghețate. Armata din Caucaz a urcat coastele cele mai grele ale munților uriași pe cari i-a ținut su sârmă și după grele pregătiri artileristice a asaltat și ocupat cetatea. Atacul îndreptat împotriva întăririlor liniei principale de apărare a ținut dela 11 până la 15 Februarie. După ocuparea fortificațiilor din aripa stângă, era vădită și cea a celorlalte linii și întărituri. *În cursul atacurilor mult multe regimente turcești au fost nimelate cu desăvârșire, altele împreună cu ofițerii au ajuns în captivitate. În cea dintâi linie am răpit 197 tunuri de diferit calibru, iar în linia interioară 126. În centrul întăririlor din Erzerum am găsit numeroase magazine cu material de război.*

Resturile trupelor demoralizate turcești se retrag în neorânduială în direcția vestică. Unele corpuri de armată nu mai dispun decât de 3000—5000 puști și câteva furgoane.

Ofițerii și soldații turci făcuți prizonieri în cursul urmăririi lor în interiorul brâului de fortificații ale Erzerumului se plâng împotriva comandei lor, care este supusă cu desăvârșire directivei germane. *Germanii au părăsit Erzerumul înainte de atacul fortificațiilor, cece a produs în rândurile — foarte încurcate turcești, și mare frică și spaimă.*

Partea literară.

De sub patrafir.

Ghiță Paltinean, din Livadia de sus, la vârsta de 12 ani a rămas orfan de părinți.

Vrând nevrând, — bietul de el, — a trebuit să părăsească vatra părintească, spre a și câștiga cele pentru traiul vieții: că bagseama așa i-a fost urșita, că de copil mic se cunoască case străine, porunci streine, lucruri și obiceiuri străine pentru el.

El, bietul orfan, după moartea părinților lui a fost luat de o mătușă a lui și dus la casa ei, ca să-i fie de ajutor și tot odată să câștige și el bietul puțină simbriuță; iar moșioara lui multă puțină, ce l-a rămas dela bunii lui părinți s'a dat în arândă, ca astfel din mica arândă și din simbriuța lui mâne poimâne când se va ridica și el la vârstă mai mare, să se pomenească cu ceva sporiu: cu ceva avere.

După vre-o doi ani orfanul Paltinean, cu învoirea mătușei sale și-a căpătat alt stăpân. Și aceasta nu că doară el n'ar fi mai voit ca să mai slujească pe mătușă lui; nici că doară ea nu l'ar fi mai ținut, ci numai din singur motivul, ca să se deprindă și să cunoască moravurile și lucrurile economilor celor harnici. Că zicea mătușă lui: Du-te nopoate dragul meu și slujește cu dreptate și cu credință pe oamenii cei harnici și cinștiți și învață dela aceia, ce e bun și folositor, ca astfel să te poți păzi de relele ce nu s'au putut păzi alții, ca ajungând și tu mâne poimâne stăpân pe vatra ta părintească, să îți poți chivernisi ce îți-a da D-zeu, că numai așa vei fi cinstit și vei putea face cinste neamurilor, sătenilor și peste tot neamului nostru. Că vezi zilele omului trez ca umbra, și ce folos are omul că trăiește, dacă nu e împodobit cu podoaba faptelor celor bune, cari trec cu noi până și dincolo de mormânt,

Ținând samă de povețele mătușei sale și a altor binevoitori ai lui, el s'a dedat încă din copilărie ase păzi de însoțirile rele, așa că la vârsta juneței el era podoaba tinerilor, și de aceea toți îl cinsteau și-l aveau drag.

În timpul cât a stat el ca servitor, și-a adunat frumuseți bani, pe cari împreună cu arândă moșioarei sale, îi chivernisia mătușă sa dându-i pe creștere; cum e vorba, că banul ban aduce.

Fata cea mai cuminte și din oameni de cinste din Livadia, s'a învoit ca să fie soția lui Paltinean, pentrucă îl vedea băiat cuminte; și apoi unde este minte acolo este și merinde, zice Românul.

Căsătorindu-se și-a pus lucrurile economice la rind, cumpărându-și vite și începând a lucra mica moșie așa după cum văzuse el și la stăpânii lui, unde servise.

În puțină vreme el ajunse între oameni cei cu starea bună în Livadia, și bogăția îi curgia de parcă o aducea apa. Și aceasta fiindcă el se înțelegea cu soția sa, ca doi porumbi; și apoi unde e pace în casă acolo D-zeu trimite binecuvântare, milă și dar și bună norocire în toate.

Diavolul însă, care pizmuește pacea și buna înțelegere între om și om, numai putea suferi ca Paltineanu să fie de pildă sătenilor, pentru viața cea cinstită ce o ducea; de aceea și a pus în cap să strice fericirea acestei familii ce apucaseră pe căi atât de bune și atât de cinștite.

Notarul satului adevă, — un străin de neam, — împreună cu primarul un om ce pizmuia pe toți oamenii harnici și de cinste, nu încetau a sfătui pe Paltinean, ca să primească să fie jurat la sat, ca astfel să-l poată încredința cu scoaterea unor aruncuri și dări de pe săteni. Cu alte cuvinte voiau ca să-și plardă timpul în nelucrare, să l'împretenească cu crâșma, se aștă pe săteni contra lui și totodată să strice buna înțelegere din casă; ba poate să-l mai încurce și în atari datorii.

Văzând Paltinean că notarul cu primarul și azi și mâne, nu-i mai tac de pe cap, — ca să le facă pe voie, — s'a hotărât ca să cerce una înaintea morții: să primească slujba de jurat al satului.

Soția sa, căreia i-a spus gândul său, nu se putea învoi la una ca asta odată cu capul.

El însă ținea morții că așa ar fi bine cum zice notarul: că adevă se apuze și dănsul între slujbații satului, că ori și cum va fi scutit dela plățirea unor aruncuri, dela plățile birăului ori alte spese comunale ba va mai primi și plată dela sat.

Când se pune necuratul pe țundră, ori o tai, ori o dai, așa și Paltinean, în cele din urmă chiar și fără voia soției sale a primit sfatul răuvoitorilor lui și s'o făcut unealta birăului și a notarului.

Când Paltinean nu prea avea lucruri grabnice pe la casa sa, se pune la rând cu îmbrăcăminte și pleca la cancelaria satului, căci acolo totdeauna avea câte ceva de lucru; ba de multe ori era luat chiar și dela lucru câmpului pentru ca să-și plardă vreme cu lucruri fără nici un folos.

Calea lui Paltinean dela cancelarie spre casă era totdeauna pela crâșmă; căci acolo se încheiau păși și se plăteau al lămașuri, dela cari nici Paltinean nu lipsea.

De câștiga și el bietu câte ceva parale pentru atari slujbe, îi împărția cu crâșmarul; ba de multe ori nici nu ajungeau, ci trebuia să-și bată șerparul, sau se bea pe cont; căci așa e obiceiul unde se alună trei patru de o pănură acolo numai măsura cea dintâiu e mai scumpă.

Ziua aceia, când călea el, pragul cancelariei era perdută pentru el, căci de multe ori o petrecea până pela mezul nopții, pela crăsmă, cu alți bețivi.

Astăzi așa de altădată iară așa, până când obiceiul s'a făcut patimă.

Soția sa, ca o femeie cuminte, văzând călea lui greșită, l'a luat la început cu vorbe și sfaturi blânde, ba odată i-a spus verde în ochi, că slujba lui o duce de vie în mormânt.

El însă mai asculta și de ea câte-o dată iar de zece ori nu o băga în seamă.

Când lipsea de-acasă, ea, biata femeie știa să-l caute ori la cancelaria satului, ori la crăsmă; căci nu erau departe una de alta.

Soția lui văzând că lucrurile lui dau din rău tot spre mai rău; ba chiar încep ase pusei a început și ea pe altă coardă: a început cu răul, ș'apoi cine nu se bate de vorbă nici de bătă nu se bate.

Vedea și el, — cum se nu vadă — starea tristă în care ajuns, dar pare că l'ținea cineva de mâni, ca să nu mai fie cum a fost odată, mai ales că femeia sa nu se mai arăta așa mulțumită cu isprăvurile lui ca mai'nainte.

Nemulțămirea soției sale, îl înstrăina tot mai mult de casa și de familia sa. Și ca să nu mai audă ocări și tânguiri din gura soției sale, adese-ori petrecea nemâncat ziua întreagă pe la cancelarie și pe la crăsmă, căci nu avea obraz să meargă acasă. Așa e omul când nu mai e stăpân pe capul său.

Cercat-a ea de l'a dus dela crăsmă fără să-i faca vre-o muștrare măcar, căci credea că azi-mâne o să-i vină lui apă pe urechi:

Odată însă s'a umplut paharul: biata femeie invăluită cu mai multe lucruri; ba s'a mai gândit, că de banii luați de pe-o pereche de boi nu-și poate da seamă, ne mai putând suferi o viață așa de stricată și-a pus în cap să-l infrunte chiar în crăsmă, că doară se va mai îndrepta. Așa a și făcut și-a luat inima în dinți și ca o pară de foc intrând în crăsmă, unde mi l'a sărat așa cum nu-i mai auziseră urechile.

El tăcea ca pește și schimba la fețe. Vedea că e vinovat și că soția sa are toată dreptatea; dar ca să-i cetească buchile chiar în crăsmă, de asta nu și-a adus el aminte odată cu capul.

Cât de necaz, mai mult de rușine își pierdu beția: se desmeteci puțin de cap și-și zise în sine asta n'am așteptat-o dela soția mea. Acuma să beau să mi treacă de năcaz. Așa a și făcut căci totdeauna după un rău urmează și altul.

Soții lui cu care își petrecea în crăsmă, văzându-l așa posomorât, n'ai pusera și ei ulei pe foc, începură adecă să-l descălească, care de care mai cu multă înțelepciune (? — știți ca unde s mulți.

Bețivul Ciormoșag zicea:

Ce om mai ești și tu să te lași să te porcărească o femeie și încă în fața atâtor oameni. Să vede că tu ești măturoidu la casa ta! La ce foc mai porți și tu pălărie dacă nu ești stăpân la casa ta și pe murea ta?

Murea mea să să obrăznicească așa, îndată i-aș ascunde soarele: i aș suci grumazul ca la un puiu de vrăbie.

Astfel de ațâțări îi aruncau în față și alți bețivi ce se aflau în crăsmă.

Sosind acasă seara tâziu și bine dres la cap, soția sa ca toate femeile, nu avuse stămpăr până nu începu din nou cu el:

— La ce foc și-ai mai bătut picioarele să vii acasă, că doară și acolo te puteau odihni și dimineață erai acolo, nu trebuia să mai faci drumul până acasă și de acasă îndărăt, că veneam eu să-ți aduc merinde?

La aceste vorbe, ca mușcat de șerpă, se repede ca o fiară turbată asupra soției sale și începu a o bate și a o obfnui fără nici o milă căci așa face beutura când stăpânște ea pe mintea omului.

Din seara aceea s'a gătat cu traiul bun din casa lor; ș'apoi unde intră cearta în casă, de acolo norocul iese.

Așa a urmat și în casa lui Păltineanu: da din rău tot spre mai rău.

El adecă apucase după beaură, așa că din cauza beuturii a făcut datorii, pe care, ca să le poată plăti a trebuit să-și vândă boii din jug; ba ca slujbaș la sat a rămas în restanță și cu darea, pe care ca să o poată plăti și-a vândut o vacă.

Răul nu s'a oprit numai cu atât, ci femeia lui, cine știe din ce și din ce nu, destul că din seara, de când cu bătaia, n'a mai văzut zi bună; ba la o jumătate de an a trecut la cele veșnice.

După ce s'a văzut singur și cu doi copii de grumazi, și-a căscat ochii și a văzut ce-a făcut și pe cine a pierdut, dar acuma îi era prea târziu. Rău îmi pare ce-am făcut, n'amce face ca trecut, zice vorba Românului.

Tuturor sătenilor le părea bine de necazul lui. Nu mai avea neamuri, nu avea prieteni, nici vecini, ca odinioară. Așa e când să ia răul după om. toți îi înconjurau casa, chiar și neamurile; ba nici „bună ziua“ nu-i mai da nimeni, așa-i desprețuiau toți, până și copii,

Nu-i erau desjuns pierderea soției și năcazurile ce avea să suferă din cauza multelor neajunsuri, îi mai veneau zilnic și știri și vorbe slabe, dar par'că el ar fi fost cel mai afurisit om din sat. Și acestea toate din cauză că el s'a făcut clește și unealta primarului și a notarului, prin care aceia se răsbunau contra sătenilor celor ce nu le puteau suferi fărădelegile. Cum e vorba: Capra face pozna, și oaia pate rușinea.

În Sâmbăta „Acafiștului Precestei“ din postul mare, cam pe la două ere după miezul nopții, clopotele bisericii din Livadia chemau pe credincioși la slujba „Acafiștului“.

Păltineanu era treaz și se gândea cu înduioșare la visul său pe cât de plăcut până la visat, pe atât de smăgitor, după ce s'a trezit.

El adecă văzuse în vis pe soția sa, care părea că s'a reîntors din o lungă călătorie, îmbrăcată sărbătorește și care își săruta și mângăia copilații, iar lui îi părea, că îi promitatea cu jurământ, că iar se va întoarce acasă dacă își va îndrepta viața. Și fiindcă i-a părut așa de frumoasă ca niciodată, și i-a vorbit așa de mângăios, el a voit să se lege cu jurământ înaintea ei, că va urma cum dorește, însă sunetul clopotelor l'a deșteptat și visul s'a cioutat.

Niciodată sunetul clopotelor nu i-a părut așa de dușos ca atunci. El își aducea aminte de timpul copilăriei, al junetelor sale, precum și de zilele cele ferice ce le petrecea cu soția sa mai nainte de a se face unealta celor fărădelega, își aducea zic, aminte că atunci cu câtă dragoste și iubire de obiceiurile creștinești slerga el la maica biserică și la sfintele slujbe ale bisericii.

De ce n'aș putea-o face și acuma, — își zicea el în gândul său, se vor uita, ce e drept toți sătenii la mine când voi intra în biserică ca o urmă la căne străin, fiindcă n'am călcat de mult pragul bisericii, dar din biserică nu mă vor scoate. Voiu merge și mâne, și voiu cerca să fiu cel ce am fost odată, că doară trebuia să fiu stăpân pe voința mea.

Așa și-a pus el în gând și așa a și urmat căci văzuse, că numai cât timp a umblat pe

călele cele bune a fost fericit și cinstit înaintea oamenilor de cinst.

De pe fața lui pururea posomorită se putea citi, că un păcat greu îl apasă sufletul, și de aceea și-a pus în gând ca să-și mărturisească greșala înaintea lui D-zeu și a duhovnicului său a preotului.

Așa a și făcut, într'una din zilele acelu post, s'a dus și dânsul, ca alți credincioși la mărturisire.

Ajuns sub patrafir, preotul de atunci Nicolae, care era un preot cucernic și care prin povețele sale a îndreptat pe mulți fii ai săi pe căile cele bune, l'a întrebat pe Păltineanu cu vorbe blânde, ca să-i spună de ce greșeli se simte vinovat înaintea lui D-zeu și îngreunat în sufletul său.

(Va urma.)

I. Bota

„Infrățirea“,

federația însoțirilor sătești din Sibiu și importul de porumb.

Tânăra federație a însoțirilor sătești „Infrățirea“ din Sibiu, la începutul anului trecut, când lipsa de bucate, în special de porumb, în multe din satele noastre era o chestiune dintre cele mai arzătoare pentru țaran, a intrat în legătură cu Casa Centrală a Băncilor populare și cooperativelor sătești din România, spre a mijloci import de porumb pentru satele noastre în condiții mai favorabile. Rezultatul acestei interveniri a fost, că băncile populare, mai ales în urma bunăvoinței directorului general, a dlui Fotin Enescu, au pus la dispoziția federației cantități însemnate de porumb, cu un preț moderat, cum vindeau și pentru satele dela munte din România. Imprejurarea aceasta a făcut, de federația a putut mijloci cumpărării de porumb pentru țaranii noștri cu un preț, care pe lângă taxa vamală de transport și pe lângă toate cheltuielile de transport și de altă natură, în rari cazuri a trecut peste 3300 cor. vagonul de 10.000 klg. loco Sibiu, atunci, când la granița patriei noastre prețurile curente pentru aceeași cantitate variau între 5000 și 6800 cor.

Prin mijlocirea directă a federației s'au scurs în satele noastre 89 vagoane de porumb iar 15 vagoane, cumpărate la Casa centrală de particulari (I. Vlad Poiana, Stanca Mitrea Rășinari, Maria Ittu Vale, T. Doican Sebeș) au sosit și au fost predate respectivilor sub controlul ei. Comunele, cari s'au împărțit de acest ajutor sunt: Albac (Munții Apuseni), Almaș-Saliște (Hunedoara), Alparet (Szolnok Doboka), Apoldul-inferior, Bărești (Hunedoara) Boița (Sibiu), Borgo-Prund, Cacova Ierii (Munții-Apuseni), Cărpiniș (Sibiu), Comăna de sus, Cristian Cușma (Bistrița), Dobârca, Ighiel (Alba inf.), Jina, Loman, Orlat, Poloș, Panic (Cluj), Parșani, Poiapa Sibiului (I. Vlad), Poplaca, Porcești, Rășinari, Reșiu, Răchita, Răușor, Rău Sădului, Rod, (I. Vlad), Rușciori, Sadu, Sebeș, (T. Doican), Sebeșul mare, (Cluj), Sibiu, Sibiul Șieu (Maramurăș), Schodol, (Munții-Apuseni), Topârca, Turnișor, Teina (Alba inf.), Vale.

Acțiunea umanitară a federației a ținut din Martie până în Septembrie 1915, când lipsa de bucate se mai potolise, iar aprovizionarea populației cu cereale a luat-o asupra sa exclusiv societatea pe acții „Haditermény“ din Budapesta. În acțiunea ei federația a avut concursul forurilor noastre administrative, și al Căilor ferate ungare și române.

Merit frumos la buna reușită a acestei întreprinderi creștinești și-a câștigat la locul întâi dl Fotin Enescu, directorul general al Casei Centrale, pentru că a pus la dispoziția federației cu o rară generozitate porumbul cu prețul redus

pentru că a protejat și incurajat acțiunea aceasta, dând sprijin federației să învinge multe feluri de piedeci. Credem, că pentru aceste nobile fapte atât »Infrățirea«, cât și sătenii noștri îi vor păstra o sinceră recunoștință.

Laudă se cuvine și consiliului de administrație al »Infrățirii«, în special președintelui dlui Dr. V. Stan, profesor seminarial, și dlor N. Iancu, inspector și V. Tordășian exactor cons., cari au dezvoltat mult zel și au ostenit din greu, ca să inaugureze activitatea federației »Infrățirea« prin o acțiune vrednică de principiile unamităre pe care se întemeiază cooperația.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 9 Martie n.

Artista Aca de Barbu. De câteva zile publicul din Sibiu are privilegiul să asculte minunatul cântec al d-rei Aca de Barbu. După ce a încântat pe multă lume în străinătate, până și la Hamburg, de unde pleacă al noștri la America, a fost chemată acum și la Sibiu de directorul teatrului, pentru ca să cânte în mai multe piese de teatru foarte frumoase. Artista noastră, o putem spune cu tărie, că ne face numai cinste prin cântecul ei plin și mestecul mare de-a se furișa, pe nesimțite, în inima omului. D-rea Aca de Barbu, mai are încă și darul frumuseții de la Dumnezeu, așa încât întrunește toate însușirile pentru de-a fi alintata ascultătorilor și prietătorilor!...

Clipe duioase. De când te-ai dus dintre noi și de când ne-ai părăsit pentru vecie, stau de multe ori nesimțită și remișcă, cîntându-te în jurul meu între celelalte colege. pe tine scumpa mea Justi. Nu te aflu și privirea mea se oprește într'un loc tare departe de noi, când văd înaintea ochilor mei sufletești te ivești tu, și mi zici: »Știu, că pe mine mă cauți, dar în zădar, nu mă vei afla. Mă doare mult c'am trebuit să te părăsesc și am trebuit să mă despărțez dintre voi, fără a-mi putea revedea scumpii mei părinți, frați și soră și fără a le putea zice lor, apoi vouă, nici măcar un ultim »adio«. Mângâiați-vă cu toții, că acum sunt așa fericită, că nu sufer și nu trebuie să mai suport greutățile și suferințele, ce are să le suporte tot omul ce trăiește în lume și care eu abia acum începam a le simți. Știu, că v'am cauzat o durere mare și am lăsat în inimile voastre un gol, un loc pustiu mai bine zis, știu că »Suferința, copila aceea gingașă și frumoasă, v'a cercetat pe toți, cari m'ați avut dragă, și nu poate să se despărteze așa ușor dintre voi. Dar tu știi și aceea, că »Maica Răbdarea« e soața credincioasă a Suferinței și eu o voi ruga pe dânsa, să meargă până e acolo Suferința, să stea împreună și despărțându-se, să fie înlocuite de soața lor »Munca«. Așa apoi și Dumnezeu v'a trimite mângăiere. Eu m'am depărtat dintre voi dar sufletul meu plutește deasupra iubitorilor mei, își continuă viața sa și le vede toate. — Și acum dragă prietină eu merg, rugându-te pe tine, părinților și fraților în depărtare să le talmăcești iubirea și durerea mea, fiind silită a-i părăsi; prietinelor și tuturor, cari s'au jertfit în cursul suferinței mele pentru mine, vrând, ca să-mi aline durerile — recunoștință. Iar eu mă voi ruga, să le răsplătească Dumnezeu. Fi tu dragă și toate colegele fericite, că eu aici mă voi ruga pentru fericirea voastră!«

Îți promit dragă, că-ți voi împlini dorințele.

Da, și acum dnpă aceasta, ea să depar-tează, iar eu îmi dau silința să mă pregătesc pe ziua următoare, pe ziua de mâine, căutând în jurul meu, ca de obicei și voind a zice: »Vino Justi să 'nvățăm«.

Te-am plâns, te plâng și te vom plânge toate, că la toate ne-ai fost dragă.

Brașov, la 12 Decembrie, 1915.

Tuși.

Inalte distincțiuni. Maiestatea Sa Monarhul nostru a numit de generali coloneli ai armatei, rang militar nu de mult înființat, pe următorii: Achiducele Iosif Ferdinand, generalul de infanterie și cuceritorul Muntenegrului și al Albaniei Hermann Köves, ministrul de războiu Krobotin, generalii contele Beck și contele Paar, precum și baronul Bolfras.

Orfelinatul din Blaj. Un frumos apel a fost adresat credincioșilor bisericii greco-catolice române în »Unirea«, ca se contribuie la fondul pentru înființarea unui orfelinat în Blaj. Colecta deschisă în Blaj a dat ca rezultat suma de 53 mii coroane. În fruntea dăruitorilor se află și Excelența Sa, Înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit Dr. Victor Mihályi de Apșa, cu suma de 20.000 coroane în aur. Colecta merge bine și astfel ne bucurăm că și acest al doilea orfelinat românesc, ce se va întemeia, e îmbrățișat cu căldură de toți oamenii cu inimi bune.

Pentru orfelinatul din Sibiu. Din București se anunță:

»Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor Române« a hotărât a da două reprezentanți la Teatrul Național din București, în zilele de 15 și 17 Martie st. v., în folosul orfelinatalui din Sibiu.

Tot din București se anunță că d-nele Alexandrina Cantacuzino și Elena Săulescu au colectat pentru orfelinatalui din Sibiu până acum următoarele sume de bani mai însemnate:

Dela Banca Națională 20.000, Banca Marmarosch, Blank 6000 Banca generala Română 3000, Bank of Romania Ltd 2000 Banca comercială 3000, Banca de credit român 4 mii, Banca românească 3000 soc. de asig. »Naționala« 2000, soc. de asig. »Generala« 2000, soc. de gaz și electr. 1000, soc. »Creditul petrolifer« 1000, Banca C. Steriu 500, Dl Al. Marghiloman 5000 lei.

Fondul orfelinatalui. Până acum au intrat la cassa arhiepiscopozan pentru fondul orfelinatalui gr.-or. român din Sibiu 41450 coroane în bani gata și 1600 coroane în hârtii de valoare. La oaltă 43.050 coroane. În numărul viitor vom continua cu publicarea numelor maritimilor donatori. Suntem informați că pretutindenea colecta deschisă dă rezultate frumoase. Astfel în frunțașă comună Saligete colecta a fost încheiată cu suma de 30.000 coroane.

Pentru orfelinatalui din Sibiu. Cetim în »Independence Roumaine« dela 1 Martie: O grupă de doamne și d-șoare din Ardeal și societatea bucureșteană au vândut alaltăieri în străzile capitalei medali cu chipul lui Mihai Viteazul, în folosul orfelinatalui din Sibiu. Rezultatul se crede că a fost foarte însemnat judecând după medaliile purtate de un număr foarte mare de persoane. Toți deputații și senatorii din cameră și senat, purtau alaltăieri aceste medali.

Ora de închidere a localurilor de petrecere. Ministerul de interne a dat o ordinațiune prin care oprește ca localurile de petrecere să mai fie deschise după ora 1 noaptea. Autoritățile polițienești nu vor putea da îngăduire de prelungire. Ordinațiunea nu privește restaurantele dela gări. Contravențiile se vor

pelepsi cu 2 luni închisoare. Ordinațiunea intră în vigoare în 6 Martie.

Soartea prinsonerilor noștri. Doamna Hortensia Birăuțiu conducătoarea secției românești a Soc. Crucea Roșie Ungară. aduce la cunoștința tuturor celor cari se adresează Crucii Roșii Ungare interesându-se de soartea prinsonerilor, să-și adeseze scrisorile numai direct la »Hadifogyokat Tudositó és Gyámoltó Hivatal« Budapest, IX. Úlő.-at 1 — deoarece scrisorile referitoare la prinsonieri să lucrează numai în biroul de prinsonieri, a cărui adrese am dat-o mai sus.

† Gerasim Olariu, preot gr.-or. român în Bacea, după un morb îndelungat, a repausat în Domnul în 29/16 Februarie la 10 ore seara în al 84-lea an al etății, servind la altarul Domnului 58 ani! Rămășițele sale pământești s'au așezat spre vecinică odihnă Vineri la 2 ore p. m. în cimiterul bisericii ort.-rom. din Bacea. Fie-i somnul lin!

Concedieri pentru lucrările de câmp. Se anunță din Budapesta: Ministerul de războiu și ministrul ungar al apărării țării a dat o ordinațiune privitor la concedierea soldaților pentru lucrările de câmp. În baza acestei ordinațiuni soldații din lăuntru țării cari au pământ acasă pot să-și ceară concediu la raport și li-se poate da concediu în scopul amintit de 3—5 săptămâni, întrucât permit interesele militare. Pentru lucrarea pământurilor se vor comanda și cete de muncitori militari. În interesul lucrării pământurilor s'a organizat în ministerul apărării țării o secțiune agricolă cu trei despărțăminte așa că toate dispozițiile de lipsă să se poată lua cu grabă.

În România s'au adunat 107.222 Lei pentru orfelinatalui din Sibiu. Zărele din țară anunță că până la 2 Martie st. n. s'a depus la Banca Națională din București pentru fondul Orfelinatalui din Sibiu, Lei 107.222 95, din care se vor scade cheltuielile.

Medaliile cari s'au vândut în zilele de 27 și 28 Februarie pe străzile Bucureștilor, tot în folosul orfelinatalui din Sibiu, au produs suma de 16.856 Lei și 95 bani, din care scăzându-se 5000 Lei cheltuieli generală, rămâne din vânzare 11.856 Lei 95 bani.

Cu bucurie constatăm că în toată țara românească s'a pornit o vie mișcare în favoarea Orfelinatalui din Sibiu, și se poate conta pe a colecta mare.

Pâne din făină de porumb. Pentru populațiunea din Austria de jos e dată ordinațiunea, ca cu începere din 6 Martie n. c. făină de pâne, fie de grâu, sau de secară, să fie amestecată cu făină de porumb. Se crede că astfel de ordinațiune va fi dată în eurând pentru întreagă Austria. Se sperăm că pentru Ungaria nu se va simți necesitatea unor astfel de dispozițiuni.

Din Madrid. O mare grevă, din marea scumpete de pâne a izbucnit în Madrid. S'au produs tulburări. Poliția nu este în stare să restabilească ordinea.

Abonați »Foaia Poporului«. În aceste zile, când atâtea frământări se petrec în lume, ar fi cu cale, ca fiecare Român să cetească o foaie. De aceea îndemnăm pe oamenii noștri, să între cât mai mulți prieteni și cunoștinți să aboneze »Foaia Poporului«. Foaia se poate lua cu începutul la orice lună și costă pe o lună mătate de an 2 coroane 70 bani, iar de un an 5 cor. 40 bani.

Lățiți »Foaia Poporului« peste tot locul.

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșu.

Pentru editură responsabil: Ioan Hereș.

Tiparul: »Tipografia Poporului«

Caut.

pentru prăvălia mea mixtă un învățăcel din familie bună care poșede și limba maghiară și are 1—2 clase gimnaziale. Traian Baicu comerciant în Zalatoa Comitatul Albei Inferioare

30000 de mlădițe nobilie de Viță prima,

potrive pentru înlocuirea vițelor ce lipsesc. Tot felul de sorte, cu prețurile provăzute în listă, așa spre pildă Rizling, Gornisch, Ruländer, Mädehentraube, Honigber, se pot căpăta din școala de vițe din Apoldul mare (Grosspold) a lui Martin Rieger Nr. 27

Arândarea unui loc de pășunat.

Societatea săsească pentru arândarea de locuri de pășune, arândează Dumlnecă în 12 Martie a. c. după prânz la 3 ore, în școala evanghelică, locul de pășunat pentru oi, din spatele „Burgului”, din Șeica-mare (Nagyselek), în mărime de 120 de jugăre, pentru răstimpul dela 1 Aprilie 1916 până la finea lui Martie 1917, prin licitație publică.

Prețul strigării 400 cor.
Condițiile mai amănunțite se pot afla dela președintele societății din loc.

Șeica-mare, 22 Februarie 1916.
D. Thellmann, 351, președinte

Nr. 398/1916. 2314

Concurs.

Pentru stabilimentul electric al comunei Felek (Avig) să caută un monteur (conducătoriu) pe lângă următoarea dotațiune.

1. Salariu 1200 cor.
2. Cuartir și luminat în natură.
3. Venite laterale.

Reflectanții să-și înainteze rugărilor instruate până la 20 Martie a. c. la primăria comunală.

Felek (Avig), în 27 Febr. 1916.
Primăria comunală.

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stofe de
toamnă și iarnă în mare
asortiment.

Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stofe indigene din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stofe pentru pardisiuri și „Raglan”, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebită atențiune a On. domni preși și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitoria cea mai nouă.

100.000 oroloage!

Din cauza războiului sunt silit a pune în vânzare 100.000 de oroloage din argint imitat cu mașinarie Anker-Remont, excelentă așezată în Rubine, pe lângă prețul de: 1 buc. K. 5.— 2 buc. K. 9.80 6 buc. K. 28.50 12 buc. K. 56.— Așadară nimeni să nu intreleasă această ocaziune de a-și comanda acest orologiu excelent într'adevăr de jumătate cinstit. Comandă numai decât, pentru că în scurt timp vor fi toate vândute, 3 ani garanție în scris. Trimite pe lângă rambursă iar pe câmpul de luptă să trimite numai pe lângă trimiterea banilor înainte, prin

Simon Lustig

Urenfabrikslager, Neu Sandez 35.

Aviz!

Fac cunoscut băncilor și persoanelor private că mi s'au furat o obligație cu subrierile: Ilie și Ana Gavrița, Ilie Piso, Ioan Buceș, Nicolae Balteș și Simion Iancu, două cambii cu subscrierea: Ilie Gavrița, și alte două cambii cu subscrierea: Nicolae Stoica și că eu nu voi răspunde pentru plățirea acestor cambii și obligațiunii. Ilie Gavrița din Mohu.

„FOAIA POPORULUI”

pe **CÂMPUL DE LUPTĂ**

se poate trimite ori-unde și cu începere de ori-când, ceea ce aduceam la cunoștință cetitorilor noștri, spre orientare, în urma mai multor întrebări ce primim mereu.

Prețul abonamentului este: **2 cor.** pe timp de 5 luni de zile.

Pentru abonamente pe câmpul de luptă statorim prețul de 2 cor. pe timp de 5 luni, fiindcă știm, că suma de 2 cor. (în bani de hârtie, bancnote de câte 2 cor.) se trimite mai ușor. Schimbarea adresei altundeva, tot pe câmpul de luptă, sau mai târziu în vr'un oraș ori sat din lăuntrul Monarhiei austro-ungare, se face gratuit; e destul a serie noua adresă pe o carte postală, unde să se spună însă și adresa de mai înainte.

Abonamente de acestea se pot face și din partea celor de acasă, cari doresc să trimită Foia la vr'un neam sau cunoscut de pe câmpul de luptă ori în altă parte a Austro-Ungariei.

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA”

institut de credit și de economii în Sibiu

Filiale: Brașov, Bozoviciu, Elisabetopole, Lugos, Mediaș și Mureșoșorheiu
Agenturi: Orșova, Sânmărtin, Sânmiclăușul-mare și Șeica-mare

Capital societar	K 6,000.000.—
Fonduri de rezervă și penziuni	„ 2,350.000.—
Portofel de cambii	„ 17,700.000.—
Imprumuturi ipotecare	„ 12,400.400.—
Depuneri spre fructificare	„ 24,500.000.—
Serisuri fonciare în circulațiune	„ 10,000.000.—

Primește depuneri spre fructificare cu **4—4** $\frac{0}{20}$ după terminul de abdicere, plățind însuși darea de interese

execută asemnări de bani la America și îngrijește încassări de **cecuri și asignațiuni asupra oricărei pieși, mijlocește tot felul de afaceri de bancă.** — Orice informațiuni se dau gratis și prompt atât de Centrala din Sibiu, cât și de filialele și agenturile institutului.

Direcțiunea.

762

Cea mai bună apă pentru dinți

a fost la mai multe expoziții internaționale premiată cu cele mai înalte distincțiuni.

500 coroane plătesc aceuia, care după folosirea apei de dinți alui Bartilla — și cîă 80 fileri — va suferi iarăși de dureri de măsele sau care va mirosi rău din gură.

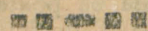
Ed. Bartilla-Winkler's Nachf. **L. PLAN,**
Wien, X., Goethegasse 7.

Se capătă în toate farmaciile. — Să se ceară pretutindeni apriat apa de dinți alui BARTILLA. Denunțări de falsificări vor fi bine plățite. La locuri unde nu se poate căpăta, trimite eu 7 sticle cu cor. 6.50 franco.

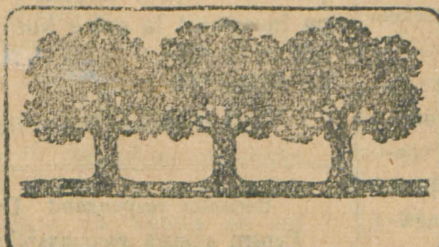
Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo că cumpărătorii se înmulțesc mereu

124

Sprîjiniți industria română!

Vasile Ban,

depozit de încălțăminte — la „Cisma mare roșie”, Sibiu, (Burgergasse) Nr. 7, Nagyszeben.

Catalog nu dăm până după războiu.

Catalog nu dăm până după războiu.

Atrag atenția onoratului public din loc și jur că mi-am asortat

depozitul cu ghete

de tot felul și de lux pentru copii, dame și bărbați.

Prețul după cursul zilei

1500 părechi de bocconci

cu prețul dela 25 cor până la 32 cor. lucrați din materialul cel mai bun pentru domni, muncitori și militari.

Ghete de copii Nr. 20—25 26—28 29—34
K. 9—20 13—20 20—28

Ghete de dame Nr. 35—42 de bărbați Nr. 39—47
K. 20—40 K. 30—60

Catalog nu dăm afară până după războiu.

Nu perdeți ocazia și vă convingeți!